



## Emil Brumaru: "Eroticul e întotdeauna nițel pervers"

Poetul ieșean, căruia i-au apărut două volume în seria "Opere", spune că, între doi îndrăgostiți, gesturile nu sunt niciodată rușinoase, iar "perversiunile sunt acte năucitor de normale".

La Emil Brumaru paradoxal este că are puterea de-a spune lucrurilor pe nume, fără false pudori, păstrându-și sensibilitatea și delicatetea, dincolo de erotismul considerat deșăntat la o lectură superficială. Poetului, care a împlinit 70 de ani la începutul anului, i-au apărut două volume, în seria "Opere", coordonată de criticul Daniel Cristea-Enache la Polirom.

Emil Brumaru stăpânește un registru, "sugestiv muzical și plastic, decorativ, totodată somptuos și discret (un desen pe o foaie de ceapă), și o limbă de o rară savoare în care leușteanul, mărarul și alte buruieni miraculoase și-au amestecat tăria subtilă", spune Nicolae Manolescu în "Istoria critică a literaturii române".

Într-un interviu acordat EVZ, poetul ieșean mărturisește că perversiunile sunt de fapt acte năucitor de normale și că, atunci când există o enormă tandrețe între doi îndrăgostiți, nu trebuie să ne rușinăm și să ne încurcăm în paragrafe.

### Care au fost criteriile de selecție a poeziilor pentru cele două volume din "Opere"? Câte poezii au rămas pe-afară? Veți completa seria "Opere"?

Trăiesc niște ani oboști, aparent harnici... După ce am adunat cele vreo mie de poezii, anul trecut, în mape, am zăcut două luni, tot amânând să duc manuscrisul la editura Polirom. Au mai rămas peste două sute de poezii neincluse în cele două volume recente. Un calup, cam 50 de sonete, alcătuiesc "Basmul Prințesei Repede-Repede", în pregătire la aceeași editură, scris împreună cu Veronica D. Niculescu, ei revenindu-i partea de proză și schema, planul meticolos al construcției. Celelalte, majoritatea sonete, sper să le public... probabil la editura Cartea Românească... sau la încheierea seriei de "Opere"... Că poate mai scriu, cine știe? Oricum, seria de "Opere" continuă cu un volum sau două, depinde de cât mă țin balamalele, cuprinzând fragmente de jurnal, corespondență către Lucian Raicu, Dimov, Foartă, Radu Petrescu, Florin Mugur, Alex Ștefănescu, Mircea Dinescu, Ion Pop etc. Și, desigur, cu prozele din "Dumnezeu se uită la noi cu binoculul" plus cele publicate în rubrica "Cerșetorul de cafea", de la România literară... E de muncit, nu glumă!

### "Nu-mi rămâne decât să scriu până crăp"

S-a spus că eroticul poeziilor dv. e uneori pervers, iar Alex. Ștefănescu vorbea despre acele "ritualuri ale voluptății". Ele va încerca și în poeziile pe care le scrieți acum?

Hm, eroticul e întotdeauna nițel pervers, e de ajuns să-l citești pe tati Freud ca să înțelegi asta... Perversiunile sunt de fapt acte năucitor de normale, depinde cum le ambalezi, cum le prezinți iubitei și cât de curioasă e dânsa! Când iubești nu prea te încurci în paragrafe explicând savant care e granița dintre un sărut ștampilat pe săni (normal, nu?) și unul țocăit pe fundul rotund, îngropând între fese comori delicioase... Ritualurile voluptății încetinesc, fac să explodeze finalul amănat prin fantezii gingașe... E o enormă tandrețe între doi îndrăgostiți, nu trebuie să ne rușinăm de ea, ci să fim fericiți că rostogolim de la unul la altul mărul cunoașterii prin simțuri și fantasme, printre cearșafuri și perne moi cu puf de gască...

Ați fost acuzat că întrețineți o relație cu o minoră. Cum ați făcut față prejudecăților și acuzațiilor de-a lungul timpului? Căsnicia dv. cu Tamara a fost otrăvită de tot acest context?

Nu era deloc minoră. Am cunoscut-o cam la un an după ce mă invitase la aniversarea ei de la optsprezece ani. Aniversare la care nu am fost! Căsnicia? A durat 25 de ani, cu și fără otrăvuri!

Ce le-ați răspunde celor care vă consideră poeziile "pornografice" și sunt deranjați de cuvintele tari și de aluziile sexuale explicite?

Nu le-aș răspunde nimic. Or să se obișnuiască cu timpul. Viețuim pe pământ, de ce ne-am preface întruna că păpăm numai aer aseasonat cu fulgi de îngeri neduși la izuri de femeie?

Credeți că Manolescu vă nedreptățește în "Istoria" lui când vă numește "un poet minor, un manierist"?

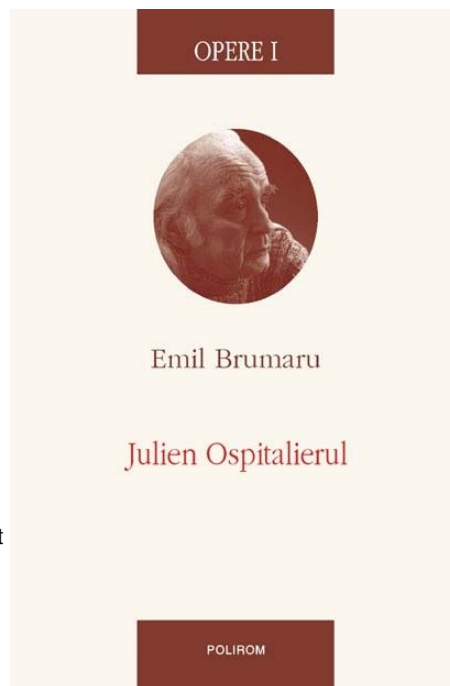
Nu prea are importanță ce cred eu! Nu-mi rămâne decât să scriu până crăp.

Vă mai vedeți ca un inger jongler? Vă băntuie uneori fiorii metafizici?

N-am fost niciodată băntuit de fiori metafizici! Devin din ce în ce mai jongler, e o chestie de meserie... de antrenament...

Vă e dor de dulapul îndrăgostit? Ce a însemnat el pentru dv.?

Dulapul chiar a existat! La Dolhasca aveam unul imens, pe care îl tot mutam, ca Urmuz, după anotimp, ba în fereastră, iarna, ba într-un colț de pereți, vara. Înăuntru erau hainele, deasupra, pe straturi de ziare, puneam gutui și mere; îmi înmiresmam odaia. Era firesc să se îndrăgostească de Reparata cea cu două vagine laice și trei suspine mistice.



## Blog de Hobbyt

### Ce înseamnă acum blogul pentru dv., computerul și comunicarea electronică?

Mi-a plăcut mult cartea lui Tolkien, "Hobbitul". Mă refer la ediția apărută înainte de 1989. Acolo sunt ielele care cam beau. În final, hobbitul Bilbo, reîntors din aventurile lui acasă, spre stupoarea cunoscuților, începe să lenească și să scrie versuri pentru ielele turmentate! Blogul (n.r. <http://hobbitul.ro/>) mi l-a făcut nemaipomenitul Victor Jalbă! Computerul mă ajută enorm, când cade netul sunt un om mort!

### Dolhasca mai este pentru dv. o Rezervatie Naturala de Îngeri? V-ați mai întors acolo?

După ce am fugit din Dolhasca, în 1975, am mai fost doar o singură dată acolo. Am aflat ca Dolhasca e altfel acum... Nu m-aș mai duce parcă... A fost locul unde am scris cel mai pe negîndite, ca sub dictare, inspirat de vaci și brusturi... Locuiam în Cotu' Morii, lângă o barieră de cale ferată Dolhasca-Fălticeni.

### Ce iubiți și ce detestați la Iași? Cum întreține Iașul poezia din dv.?

Iubesc și detest singurătatea impusă de acest oraș de provincie. Însă numai aici mă simt ocrotit de orice mă înconjoară, clădiri, străzi, ganguri...

### "Toată poezia mea e o nesfârșită elegie"

#### De când desenați? Cu ce vă împodobiți acum poeziile?

A, mă jucam mereu, de pe la 16-17 ani cu fel de fel de desene. Păcat că nu le-am păstrat, au rămas doar cele de pe marginea manuscriselor. Sunt exaltat de pereții de cărămidă, jerpeliți, bolnavi, izbiți de lumina albă a după amiezilor de toamnă de umezeala gangurilor strănte, de casele întunecoase, cu storuri la geamuri lucind de mister, de curți aparent părăsite, de cerdacuri de lemn, de cișmele picurând în van, de bile și iar bile, de motani somnolenți pe cotete gâlnățate de fluturi (deși fluturii, dacă suntem atenți, se balegă!), de fântâni secate, infundate, cu cuiburi de vrăbii între pietrele ghizdurilor, de Tom Sawyer și logodnica lui minoră (deh!), Becky, de cei trei mușchetari, atât de devotați dantelelor intime, parfumate de emoțiile secrete ale reginei Franței, Ana de Austria, de răzbunările căpitanului Nemo și ale contelui de Monte-Cristo... de servitoarele ieșind la plimbare duminica cu militari în termen, de trapezistele de la circ, de cățelii vaganți, cu ochii lichizi, duiosi etc... Iubesc cărțile făcute frumos, ador volumele din Pleiade, ediția facsimilată (o am la zi!) Eminescu, cele peste o sută de volume ale seriei "Opere fundamentale", coordonată de Eugen Simion, tomurile colecției "Opere", inițiată de Polirom, asupra cărora se „focalizează” afectuos Daniel Cristea-Enache etc.

#### Mai scrieți elegii? Care e cea mai adâncă tristețe a cerșetorului de cafea? Depresia poate fi tratată prin poezie?

Toată poezia mea e o nesfârșită elegie... Cea mai adâncă tristețe e că, vrînd-nevrînd îmbătrînesc. Și asta se întâmplă pe nevăzute, pe neauzite, pe nepipăite, pe nesimțite... Deodată observi că ai mai coborît o treaptă din turn, gîndurile îți amețesc nostalgic, mîna nu mai are finețea preciziei de altădată, cînd țîntea de la o mie de zarzi portocala exact în buric! Depresia nu e subiect de interviuri, ci, eventual, de balamuc... Iar balamucul e cam inexplicabil. Acolo, stînd cu o cană cu apă în mînă, la coadă, să ți se administreze, sub supraveghere severă a asistentelor, medicamentele, îți dai seama că ceva nu e în regulă cu lumea asta a noastră, mă refer la cea a oamenilor așa ziși teferi...

#### Visați la o "Prințesă Repede-Repede"? Ce culoare ați dat acestui basm?

Basmele au culoarea viselor din zori. Prințesa Repede-Repede e un Brotak ce stă pe-o floare de nufăr și face Oak! Aș adăuga că Brotakul e de o infinită delicatete obscenă... Iar nufărul roșește uneori extatic...

## PARCURS

De la "Căntece naive" la "Submarinul erotic"

Emil Brumaru (n. 1939) a debutat în 1970, cu "Versuri", volum premiat de Uniunea Scriitorilor din România.

Alte volume publicate: "Detectivul Arthur" (1970), "Julien Ospitalierul" (1974), "Căntece naive" (1976), "Adio, Robinson Crusoe" (1978), "Dulapul îndrăgostit" (1980), "Ruina unui samovar" (1983), "Dintr-o scorbură de morcov" (1998), "Poeme alese 1959-1998" (2003), "Fluturii din pandișpan" (2003), "Poezii" (carte la borcan, 2003), "Opera poetică" (3 vol., 2005), "Submarinul erotic" (2005), "Infernala comedie" (2005), "Căntece de adolescent" (2007), "Ne logodim cu un inel de iarbă" (2008), "Povestea boiernașului de țară și a fecioarei..." (2008).

La Editura Polirom a mai publicat volumele "Cerșetorul de cafea. Scrisori către Lucian Raicu" (2004) și "Dumnezeu se uită la noi cu binoclu" (2006). Este laureat al Premiului național de poezie „Mihai Eminescu” (2001), pentru „Opera omnia”. Poemele sale au fost incluse în antologii din România, Germania, Franța, Anglia.

"Cea mai adâncă tristețe e că, vrînd-nevrînd îmbătrînesc.  
Și asta se întâmplă pe nevăzute, pe neauzite, pe nepipăite, pe nesimțite.."

